

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Tilsynsrapport

Bruk av alternativ opplæringsarena for elever med rett til spesialundervisning

Fredrikstad kommune

Sammendrag

Statsforvalteren gjennomfører tilsyn med Fredrikstad kommune. Temaet for tilsynet er bruk av alternativ opplæringsarena for elever med rett til spesialundervisning. Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket.

Hovedpunkter i tilsynet er:

- Pedagogisk-psykologisk tjenestes (PPT) ansvar for å utarbeide sakkyndige vurderinger
- Kommunens ansvar for å fatte vedtak om spesialundervisning
- Kommunens ansvar for at det er laget en avtale mellom kommunen/skolen og den alternative opplæringsarenaen

I dette tilsynet har vi sett at kommunen har utviklet retningslinjer for bruk av alternative opplæringsarenaer.

Vi finner imidlertid at verken de sakkyndige vurderingene eller vedtakene gir tilstrekkelige begrunnelser for hvorfor opplæring på en alternativ arena er nødvendig og til elevens beste. Vi vurderer at disse heller ikke gir tilstrekkelige beskrivelser av opplæringen på den alternative arenaen. I de fleste tilfellene mangler det også et klart samtykke til opplæring på en alternativ opplæringsarena.

Videre finner vi at det er flere elever som har opplæring på en alternativ arena, uten at dette fremgår av vedtak om spesialundervisning.

Vi har sett at kommunen samarbeider med to alternative opplæringsarenaer, men at kravene til avtale med disse, og med andre alternative opplæringsarenaer, ikke er oppfylt.

Fredrikstad kommune mottok en foreløpig tilsynsrapport og har gitt tilbakemelding innen fristen. Vi fatter nå vedtak (denne rapporten) med pålegg om retting. Se nærmere om hva dette pålegget innebærer under rapportens punkt 5 og 6.

Kommunen har rettefrist til 01.11.2024.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
1 Innledning	4
1.1 Kort om Fredrikstad kommune.....	4
1.2 Tema for tilsynet	4
1.3 Om gjennomføringen av tilsynet	5
1.4 Om bruk av alternativ opplæringsarena.....	5
2 PPTs ansvar for å utarbeide sakkyndige vurderinger	6
2.1 Rettslig krav – PPTs sakkyndige vurdering skal ta stilling til om opplæring på alternativ arena vil gi eleven et forsvarlig opplæringstilbud	6
2.1.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	7
3 Kommunens ansvar for å fatte vedtak om spesialundervisning	9
3.1 Rettslig krav: Det skal være fattet enkeltvedtak om spesialundervisning som fastsetter opplæring på en alternativ opplæringsarena	9
3.1.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	9
3.2 Rettslig krav – Det skal innhentes samtykke før det fattes vedtak om spesialundervisning	10
3.2.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	10
3.3 Rettslig krav – vedtaket om spesialundervisning skal ivareta kravene til begrunnelse og beskrivelse av opplæringstilbudet på alternativ opplæringsarena	11
3.3.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	12
3.4 Rettslig krav – vedtaket skal inneholde en vurdering av hva som er barnets beste.....	13
3.4.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	14
3.5 Rettslig krav – vedtaket skal inneholde informasjon om klageregler og innsynsrett	14
3.5.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	14
4 Kommunens ansvar for at det er laget en avtale mellom kommunen/skolen og den alternative opplæringsarenaen	15
4.1 Rettslig krav: Det skal være inngått avtale om bistand til gjennomføring av spesialundervisning mellom kommunen/skolen og den alternative opplæringsarenaen	15
4.1.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	16
5 Pålegg om retting	19
6 Oppfølging av påleggene	20
7 Kommunen har rett til å klage	20
Dokumenter	21

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med kommuner, fylkeskommuner og offentlige skoler,¹ der vi kontrollerer om opplæringsloven med forskrifter blir oppfylt.

Dersom kommunen ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting. Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt.² Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen retter opp brudd på regelverket.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, og vi skal derfor gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. Fordi vi behandler personopplysninger i tilsynet, gjelder også bestemmelsene i personopplysningsloven.³

1.1 Kort om Fredrikstad kommune

Fredrikstad kommune har totalt 85 230 innbyggere.⁴ Det er 8992 elever i grunnskolen, og kommunen har 30 offentlige skoler som dekker barne- og ungdomstrinnet.⁵

Det har tidligere vært gjennomført tilsyn med Fredrikstad kommune på temaet spesialundervisning i 2022. Temaet for tilsynet i 2022 var saksbehandlingstid ved Pedagogisk-psykologisk tjenestes (PPT) utarbeidelse av sakkyndige vurderinger og kommunens utarbeidelse av vedtak om spesialundervisning. Tilsynet ble avsluttet i januar 2023.

1.2 Tema for tilsynet

Temaet for dette tilsynet er bruk av alternativ opplæringsarena for elever med rett til spesialundervisning. I tilsynet har vi undersøkt følgende områder:

1. PPTs ansvar for å utarbeide sakkyndige vurderinger⁶
2. Kommunens ansvar for å fatte vedtak om spesialundervisning⁷
3. Kommunens ansvar for at det er laget en avtale mellom kommunen/skolen og den alternative opplæringsarenaen⁸

Vi har ikke sett på hvordan kommunen oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket knyttet til bruk av alternativ opplæringsarena for elever med rett til spesialundervisning, og slik bidra til økt rettssikkerhet for disse elevene.

¹ Jf. opplæringsloven (oppl.) § 14-1 første ledd, og kommuneloven kapittel 30.

² Jf. oppl. § 13-10 første ledd

³ Les mer om vår behandling av personopplysninger i tilsyn på hjemmesiden til Udir: [Behandling av personopplysninger i tilsyn | udir.no](#)

⁴ Folketall pr 4. kvartal 2023, SSB

⁵ Jf. GSI – Grunnskolens Informasjonssystem

⁶ jf. opplæringsloven § 5-3

⁷ jf. opplæringsloven § 5-1

⁸ [Bruk av alternative opplæringsarenaer i grunnskolen Udir-3 2010 | udir.no](#)

1.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren sendte tilsynsbrev til kommunen 06.02.2024. Kommunen ble pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har mottatt dokumentasjon for å gjennomføre tilsynet.

Dokumentasjonen vi har mottatt omfatter redegjørelse for kommunens rutiner og praksis, kopi av avtaler om bistand til gjennomføring av spesialundervisning mellom kommunen/skolen og de alternative opplæringsarenaene, samt elevdokumentasjon for fjorten elever som mottar eller har mottatt hele eller deler av opplæringen på en alternativ opplæringsarena i løpet av skoleåret 2023/2024. Elevdokumentasjonen omfatter vedtak om spesialundervisning, sakkyndig vurdering, dokumentasjon som viser samtykke og eventuell annen dokumentasjon.

Kommunen ble også pålagt å svare på et egenvurderingsskjema i Forms. Skjemaet er besvart av en representant fra kommunen (i det videre omtalt som «kommunen»), en representant fra PPT, samt tretten skoleledere ved skoler der elever mottar eller har mottatt hele eller deler av opplæringen på en alternativ opplæringsarena i løpet av skoleåret 2023/2024.

Våre foreløpige vurderinger og konklusjoner baserte seg på opplysninger vi fikk fra denne informasjonen, og ble skrevet i en foreløpig tilsynsrapport.

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport til kommunen 31.05.2024. Kommunen har gitt tilbakemelding på den foreløpige rapporten innen fristen. Kommunen hadde ingen kommentarer. Vi fatter nå vedtak gjennom denne rapporten, med pålegg om retting.

1.4 Om bruk av alternativ opplæringsarena

En alternativ opplæringsarena karakteriseres av at en eller flere elever mottar sin opplæring på et annet sted enn skolens område. All grunnskoleopplæring skal være i samsvar med opplæringsloven med forskrifter.

Elever har rett til å gå på nærskolen.⁹ Retten til å motta opplæring på nærskolen gjelder for alle elever, også elever som har rett til spesialundervisning. Videre skal alle elever tilhøre en klasse eller basisgruppe som skal ivareta deres behov for sosial tilhørighet.¹⁰ Dersom enkeltelever skal tas ut av opplæringen, for eksempel for å motta opplæring på en alternativ opplæringsarena, må kommunen/skolen ha en særskilt hjemmel for dette.

Elever som ikke har eller ikke kan få et tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen har rett til spesialundervisning.¹¹ Dersom det går frem av enkeltvedtaket at bruk av alternativ opplæringsarena er nødvendig for at eleven skal få et forsvarlig utbytte av opplæringen, åpner regelverket for at eleven kan motta opplæring på en slik arena under gitte vilkår.¹² Vilklårene som må være oppfylt, er følgende:

⁹ Jf. opplæringsloven § 8-1

¹⁰ Jf. opplæringsloven § 8-2

¹¹ Jf. opplæringsloven § 5-1

¹² Jf. Rundskriv Udir-3-2010 Bruk av alternative opplæringsarenaer i grunnskolen og Veilederen spesialundervisning

- Eleven har et enkeltvedtak om spesialundervisning, og bruken av alternativ opplæringsarena er hjemlet i vedtaket.¹³
- Det må foreligge en avtale om bistand til gjennomføring av spesialundervisningen mellom kommunen/skolen og tilbyder av tiltaket.

Muligheten for skolen til å ta i bruk alternative opplæringsarenaer for enkeltelever med rett til spesialundervisning, er snever. Det skal være hensynet til eleven som er avgjørende for bruk av en alternativ opplæringsarena. Bruk av en alternativ opplæringsarena må være nødvendig for at eleven skal få et forsvarlig utbytte av opplæringen, og tiltaket må være til barnets beste. Dersom det ikke er til barnets beste at han/hun mottar opplæringen et annet sted enn skolen, skal en slik arena ikke brukes.¹⁴

Opplæringen som gis på den alternative arenaen må være i samsvar med kravene til offentlig grunnskoleopplæring i opplæringsloven med forskrifter. Den alternative opplæringsarenaen kan ikke overta ansvaret for opplæringen. Skoleeier har ansvaret for opplæringen og dette kan ikke overføres.¹⁵

2 PPTs ansvar for å utarbeide sakkyndige vurderinger

2.1 Rettslig krav – PPTs sakkyndige vurdering skal ta stilling til om opplæring på alternativ arena vil gi eleven et forsvarlig opplæringstilbud

Før det treffes et enkeltvedtak om spesialundervisning skal det foreligge en sakkyndig vurdering fra PPT. PPT må her blant annet ta stilling til hvilken opplæring som vil gi et forsvarlig opplæringstilbud, herunder organiseringen av opplæringen.¹⁶

PPTs sakkyndige vurdering må være så utførlig at skolen ikke er i tvil om hva PPT egentlig tilrår, når enkeltvedtak om spesialundervisning skal fattes. Dersom PPT gir en tilråding basert på mangelfullt eller misvisende grunnlag, kan det føre til at enkeltvedtaket regnes som ugyldig.¹⁷ Det følger av forvaltningsloven at PPT må sørge for at avgjørelsene til kommunen blir tatt på best mulig faglig grunnlag.¹⁸

Vi har i dette tilsynet vurdert om det i sakkyndig vurdering fra PPT er gitt en tilråding angående innhold, organisering, og omfang av alternativ opplæringsarena, samt kompetansen til den som gjennomfører opplæringen ved alternativ opplæringsarena. Se også punkt 3.3.

I tillegg har vi sett på om PPT har vurdert om bruk av alternativ opplæringsarena er nødvendig og om det er til barnets beste.

¹³ Jf. opplæringsloven § 5-1 andre ledd

¹⁴ Jf. Veilederen Spesialundervisning

¹⁵ Jf. opplæringsloven § 13-1

¹⁶ Rundskriv Udir-3-2010

¹⁷ Jf. Veilederen spesialundervisning pkt. 6, Krav til den sakkyndige vurderingen

¹⁸ Jf. forvaltningsloven § 17

2.1.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

I kommunens retningslinje for bruk av alternativ opplæringsarena i spesialundervisning fremgår det at det må ligge en sakkyndig vurdering til grunn som sier noe om den enkelte elevs behov for en slik arena.

De fleste skolelederne svarer i egenvurderingsskjemaet at de sakkyndige vurderingene tar stilling til om opplæring på den alternative opplæringsarenaen er nødvendig og om opplæring på den alternative opplæringsarenaen er til elevens beste. Omtrent halvparten svarer at den sakkyndige vurderingen også tar stilling til hvilken kompetanse de som skal gi opplæringen på den alternative opplæringsarenaen skal ha, og hvordan opplæringen på den alternative opplæringsarenaen bør organiseres.

I tolv av de fjorten elevmappene vi har mottatt, ser vi at PPT har laget sakkyndige vurderinger med tilråding om spesialundervisning. I fire av de tolv elevmappene er det ingen tilråding i de sakkyndige vurderingene om bruk av alternativ opplæringsarena som en del av spesialundervisningstilbudet.

Om bruk av alternativ opplæringsarena er nødvendig og til barnets beste:

I flere av de sakkyndige vurderingene kommer det frem at eleven det gjelder allerede mottar et tilbud på alternativ opplæringsarena. I disse sakkyndige vurderingene står det at eleven opplever trivsel og mestring med dette tilbudet og at PPT anbefaler at tilbudet videreføres.

Det er vist til artikkel 3 i Barnekonvensjonen i de fleste sakkyndige vurderinger, og at vurderingen av barnets beste er lagt til grunn for PPTs konklusjon og tilråding.

Elevens stemme kommer i hovedsak frem ved at elevene selv har blitt hørt, og de av elevene som allerede har et tilbud ved en alternativ opplæringsarena uttrykker at de trives. Utover dette kommer det i liten grad frem hva elevene selv mener om et tilbud om opplæring på alternativ opplæringsarena.

Vi kan ikke se at PPT i tilstrekkelig grad gjør konkrete barnets beste-vurderinger. Bruk av alternativ opplæringsarena er et inngripende tiltak og at PPT må begrunne hensiktsmessigheten av et slikt tiltak og se dette i sammenheng med den enkelte elevens behov.

Vi vurderer at PPT ikke tar stilling til om opplæringen som eleven skal ha på den alternative opplæringsarenaen er nødvendig og om den er til barnets beste.

Om innholdet i opplæringen ved alternativ opplæringsarena:

I kommunens retningslinje fremgår det at mål for elevene må være anbefalt i elevens sakkyndige vurdering. I alle de sakkyndige vurderingene ser vi at PPT har anbefalt hvilke fag, eventuelt hvilke ferdigheter spesialundervisningen bør omfatte, i tillegg til hvilke opplæringsmål eleven bør ha.

I noen få sakkyndige vurderinger står det om innholdet i opplæringen ved alternativ opplæringsarena, det vil si hvilke fag eller ferdigheter eleven skal ha, og hvilke opplæringsmål

eleven skal oppnå. I de fleste sakkyndige vurderinger står det ikke noe om hvilke fag/områder som skal være en del av innholdet i opplæringen ved alternativ opplæringsarena.

Vi vurderer at PPT ikke gir tilrådning om innholdet i opplæringen ved bruk av alternativ opplæringsarena.

Om organiseringen av opplæringen ved alternativ opplæringsarena:

I noen av de sakkyndige vurderingene som vi har mottatt er det anbefalt en bestemt alternativ opplæringsarena, og for de fleste av disse er det enten Hjørgunn gård eller Kjøkøya. Det er enten anbefalt et visst antall dager pr. uke eller et visst antall årstimer med pedagog og/eller annet personell. I noen få sakkyndige vurderinger har PPT omtalt forholdet og sammenhengen mellom opplæringstilbudet ved den alternative opplæringsarenaen og det ordinære opplæringstilbudet i klassen/basisgruppen eller spesialundervisningstilbudet på nærskolen.

Vi finner at det er kun en av de sakkyndige vurderingene som beskriver tydelig hvordan opplæringen på den alternative arenaen skal organiseres, eksempelvis i form av en-til-en-oppfølgning eller i liten gruppe.

Vi vurderer at PPT ikke gir tilrådning om organiseringen av opplæringen ved alternativ opplæringsarena.

Om omfanget av opplæringen ved alternativ opplæringsarena:

Det må komme tydelig frem i en sakkyndig vurdering hvor stort omfang av spesialundervisning som eleven er anbefalt å få ved den alternative opplæringsarenaen. Omfanget som anbefales må beskrives i årstimer og det må være tydelig hvilke fag/områder dette gjelder, og hvor lang tidsperiode det er anbefalt at eleven bør motta opplæring ved en alternativ opplæringsarena. Vi vurderer at det er særlig behov for en konkretisering, fordi opplæringstilbudet ved den alternative opplæringsarenaen må samordnes og ses i sammenheng med det ordinære opplæringstilbudet i klassen/basisgruppen på nærskolen.

I de fleste sakkyndige vurderingene ser vi at PPT har anbefalt hvilke fag/områder som er omfattet av spesialundervisningen og omfanget av spesialundervisningen er beskrevet i årstimer. I de fleste sakkyndige vurderinger er det imidlertid ikke gitt tydelige anbefalinger om omfanget av spesialundervisningen ved alternativ opplæringsarena.

Vi vurderer at PPT ikke gir tilrådning om omfanget av opplæringen ved alternativ opplæringsarena.

Om kompetansen til den som gjennomfører opplæringen ved alternativ opplæringsarena:

Vi ser i alle de sakkyndige vurderingene at det er anbefalt at spesialundervisningen skal gjennomføres av pedagog og eventuelt annet personell. I de fleste sakkyndige vurderinger kommer det ikke klart frem hva slags kompetanse som det er anbefalt at personellet ved den alternative opplæringsarenaen har. For eksempel ser vi at det i to av de sakkyndige vurderingene står at eleven har behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK). Vi kan imidlertid

ikke se at det i disse sakkyndige vurderingene er anbefalt at personellet ved alternativ opplæringsarena har kompetanse på ASK.

Vi vurderer at PPT ikke gir tilrådning om kompetansen til den som gjennomfører opplæringen ved alternativ opplæringsarena.

Konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt på alle områdene. Fredrikstad kommune sørger ikke for at

- PPT tar stilling til om opplæringen som eleven skal ha på alternativ opplæringsarena er nødvendig og er til barnets beste.
- PPT gir tilrådning om innholdet i opplæringen ved bruk av alternativ opplæringsarena
- PPT gir tilrådning om organiseringen av opplæringen ved alternativ opplæringsarena
- PPT gir tilrådning om omfanget av opplæringen ved alternativ opplæringsarena
- PPT gir tilrådning om kompetansen til den som gjennomfører opplæringen ved alternativ opplæringsarena

3 Kommunens ansvar for å fatte vedtak om spesialundervisning

3.1 Rettslig krav: Det skal være fattet enkeltvedtak om spesialundervisning som fastsetter opplæring på en alternativ opplæringsarena

Eleven må ha et enkeltvedtak om spesialundervisning, og bruk av alternativ opplæringsarena må være hjemlet i vedtaket. Det er ikke adgang til å plassere elever på en alternativ opplæringsarena kun på grunnlag av foreldrenes samtykke.¹⁹

3.1.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

I kommunens redegjørelse fremgår det at skolen skal fatte vedtak om spesialundervisning. Dette fremgår også klart av kommunens retningslinje for bruk av alternativ opplæringsarena i spesialundervisning, og ifølge retningslinjen må det være fastsatt i vedtaket at eleven skal ha hele eller deler av opplæringen på en alternativ opplæringsarena.

På spørsmål om dette i egenvurderingsskjemaet svarer ni av de tretten skolelederne ja på spørsmålet om det alltid fattes enkeltvedtak om spesialundervisning, der det klart og tydelig står at eleven får tilbud om å motta hele eller deler av opplæringen på en alternativ opplæringsarena. Fire skolelederne og kommunen svarer at dette ikke alltid er tilfellet.

Blant de som svarer at det ikke alltid er tilfellet, ser vi at dette i noen tilfeller knyttes til at opplæringen på alternativ arena kun omfatter noen få timer av opplæringen. Andre svarer at det er fattet vedtak, men uten at det i vedtaket kommer klart og tydelig frem at eleven får tilbud om å motta deler av opplæringen på en alternativ opplæringsarena.

¹⁹ Jf. Rundskriv Udir-3-2010

Informasjonen fra elevdokumentasjonen bekrefter i stor grad svarene fra skolelederne. Av de fjorten elevmappene som er omfattet av tilsynet er det seks elever som har vedtak om spesialundervisning der det fremgår at eleven skal motta hele eller deler av opplæringen på en alternativ opplæringsarena. Opplæringen på alternativ arena er omtalt på litt ulike måter i disse vedtakene, og det varierer blant annet om det er omtalt i beskrivelsen av spesialundervisningens innhold, dens organisering, og/eller dens omfang.

Fem elever har vedtak om spesialundervisning, men uten at det fremgår av vedtaket at eleven skal motta deler av opplæringen på en alternativ opplæringsarena. En av elevene har vedtak der alternativ opplæringsarena er nevnt, men vedtaket gjelder opplæring på en annen opplæringsarena enn den kommunen har opplyst til oss at eleven bruker inneværende skoleår. To av de fjorten elevene har ikke vedtak om spesialundervisning.

Den samlede dokumentasjonen viser at det for flertallet av elevene ikke foreligger et vedtak om spesialundervisning der det klart og tydelig står at eleven skal motta hele eller deler av opplæringen på en alternativ opplæringsarena. På bakgrunn av denne dokumentasjonen legger Statsforvalteren til grunn at skolene i flere tilfeller bruker alternative opplæringsarenaer for enkeltelever uten at det er fattet vedtak om spesialundervisning som foreskriver en slik organisering.

Kravet om særskilt hjemmel i form av et enkeltvedtak som klart og tydelig fastsetter at opplæringen skal gis på en alternativ arena, kan ikke fravikes. Som en følge av at flere av vedtakene vi har mottatt ikke oppfyller dette kravet, vurderer vi at det ikke i alle tilfeller blir fattet enkeltvedtak om spesialundervisning som klart og tydelig fastsetter at eleven skal ha opplæring på alternativ arena.

Konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt. Fredrikstad kommune sørger ikke for at det er fattet enkeltvedtak om spesialundervisning som fastsetter opplæring på en alternativ opplæringsarena.

3.2 Rettslig krav – Det skal innhentes samtykke før det fattes vedtak om spesialundervisning

Elever over 15 år og foreldre til elever under 18 år, skal samtykke til vedtak om spesialundervisning.²⁰

3.2.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

Det fremgår i flere av egenvurderingsskjemaene at det innhentes samtykke. I noen av svarene fremgår det at det blir gitt samtykke i samarbeidsmøte mellom foresatte og skolen.

²⁰ jf. opplæringsloven § 5-4 andre ledd

Kommunen opplyser i sin redegjørelse at de ikke har bedt om samtykke fra foresatte eller elever over 15 år. Kommunen har tolket § 5-4 annet ledd slik at når det søkes om sakkyndig vurdering fra PPT, og det er klagerett på vedtak om spesialundervisning er det implisitt et samtykke. Kommunen endrer praksisen nå, og utarbeider et eget skjema for samtykke til spesialundervisning, som skal brukes før det fattes vedtak.

Vi ser at kommunen har sendt inn referater fra samarbeidsmøter for å dokumentere at elev/foresatte har samtykket til opplæring på alternativ opplæringsarena. Vi anser imidlertid at disse referatene ikke viser et uttrykkelig og informert samtykke til opplæring på alternativ opplæringsarena. Vi har heller ikke sett eksempler på samtykkeerklæringer, eller andre måter kommunen har dokumentert samtykker på i dette tilsynet.

Konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt. Fredrikstad kommune sørger ikke for at det innhentes samtykke før det fattes vedtak om spesialundervisning, inkludert spesialundervisning på den alternative opplæringsarenaen.

3.3 Rettslig krav – vedtaket om spesialundervisning skal ivareta kravene til begrunnelse og beskrivelse av opplæringstilbudet på alternativ opplæringsarena

Som tidligere nevnt, gir reglene om spesialundervisning rettslig grunnlag for å plassere en elev på en alternativ opplæringsarena. Dette må være basert på en faglig vurdering som viser at eleven ikke har mulighet til å få tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen i klassen/basisgruppen eller i andre grupper på skolen. Et enkeltvedtak som fastsetter at eleven skal ha opplæring på alternativ arena skal opplyse om:

- innholdet i opplæringen
- organiseringen av opplæringen
- omfanget av spesialundervisning
- kompetansen til den som gjennomfører opplæringen²¹

I tillegg må vedtaket begrunne hvorfor opplæring på en alternativ arena er et forsvarlig og nødvendig opplæringstilbud for eleven, og det må vurderes om arenaen er egnet til at eleven kan nå opplæringsmålene som er fastsatt i enkeltvedtaket.

Det må komme klart og fullstendig frem av vedtaket hvilket opplæringstilbud eleven skal ha på den alternative arenaen og hvor lenge tilbudet skal vare.²² Det må videre redegjøres for forholdet mellom opplæringen på den alternative opplæringsarenaen og den ordinære opplæringen/spesialundervisningen på skolen.²³

²¹ Jf Veilederen Spesialundervisning og Rundskriv Udir-3-2010

²² jf. opplæringsloven §§ 5-1 første ledd og 5-3 andre ledd, jf. forvaltningsloven §§ 2, 23 og 25

²³ Rundskriv Udir-3-2010

3.3.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

Ifølge kommunens retningslinje for bruk av alternativ opplæringsarena i spesialundervisning skal det være fastsatt i enkeltvedtaket hvilke overordnede opplæringsmål eleven skal jobbe mot, og det skal være gitt en vurdering av om arenaen er egnet til at eleven kan nå opplæringsmålene som er fastsatt i enkeltvedtaket. Retningslinjen sier videre at det skal være fastsatt hvilke fag som inngår i opplæringen, hvor lang tidsperiode eleven skal motta opplæring på den alternative opplæringsarenaen, om eleven har hele dager eller deler av dager der, og antall dager per uke, på den alternative arenaen. Videre skal det ifølge retningslinjen fastsettes om det er behov for personer med særskilt kompetanse for gjennomføring av spesialundervisningen.

I egenvurderingen svarer flere av skolelederne at vedtakene ivaretar kravene til begrunnelse og beskrivelse av opplæringstilbudet på den alternative opplæringsarenaen.

Som nevnt har fem elever vedtak om spesialundervisning, men uten at det fremgår av vedtaket at eleven skal motta deler av opplæringen på en alternativ opplæringsarena. En av elevene har vedtak der alternativ opplæringsarena er nevnt, men vedtaket gjelder opplæring på en annen opplæringsarena enn den kommunen har opplyst til oss at eleven bruker inneværende skoleår. To av de fjorten elevene har ikke vedtak om spesialundervisning.

I vedtakene vi har mottatt i tilsynet finner vi ingen klar og tydelig begrunnelse for hvorfor opplæring på en alternativ arena er et forsvarlig og nødvendig opplæringstilbud for eleven det gjelder, eller en vurdering av om arenaen er egnet til at eleven kan nå opplæringsmålene sine.

Bare fem av vedtakene inneholder informasjon om hvor mange timer/dager eleven skal være på alternativ arena.

Etter vår vurdering inneholder ingen av vedtakene konkrete nok opplysninger om hvilke fag, områder eller kompetansemål eleven skal ha opplæring i for den tiden hun/han er på den alternative arenaen.

For to av elevene er det redegjort for fordelingen mellom ulike arenaer og skole. I de øvrige vedtakene er det ikke konkrete opplysninger om organiseringen på den alternative arenaen.

I kun ett av vedtakene er det redegjort for hvilken kompetanse den som gir opplæringen på den alternative arenaen skal ha. Videre er det bare ett av vedtakene som inneholder opplysninger om hvor lenge tilbudet skal vare.

Etter vår vurdering redegjør ikke vedtakene i tilstrekkelig grad for forholdet mellom opplæringen på den alternative opplæringsarenaen og den ordinære opplæringen/spesialundervisningen på skolen.

Samlet sett vurderer vi at det ikke kommer klart og fullstendig frem av vedtaket hvorfor opplæring på en alternativ arena er forsvarlig og nødvendig, og hvilket opplæringstilbud eleven skal ha på den alternative arenaen.

Konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt. Fredrikstad kommune sørger ikke for at vedtakene oppfyller alle rettslige krav til begrunnelse og beskrivelse av opplæringstilbudet på alternativ opplæringsarena.

Enkeltvedtakene inneholder ikke opplysninger om:

- innholdet i opplæringen på den alternative opplæringsarenaen
- organiseringen av opplæringen på den alternative opplæringsarenaen
- omfanget av spesialundervisning på den alternative opplæringsarenaen
- kompetansen til den som gjennomfører opplæringen på den alternative opplæringsarenaen
- hvorfor opplæring på en alternativ arena er forsvarlig og nødvendig for eleven
- om den alternative arenaen er egnet til at eleven kan nå opplæringsmålene sine
- forholdet mellom opplæringen på den alternative opplæringsarenaen og den ordinære opplæringen/spesialundervisningen på skolen²⁴

3.4 Rettslig krav – vedtaket skal inneholde en vurdering av hva som er barnets beste

Skolen/kommunen skal vurdere hva som er til elevens beste når den fatter vedtak om spesialundervisning og vurderingen skal komme frem av vedtaket.²⁵

Barnets beste er en rettighet, et generelt prinsipp og en saksbehandlingsregel. Alle offentlige organer må ivareta dette i saker som gjelder barn. Dere må avveie barnets beste mot eventuelle motstridende hensyn. Barnets beste er et tungtveiende hensyn, og det skal mye til for å sette det til side. Dere må vurdere fra sak til sak hvilke momenter som er aktuelle i vurderingen av barnets beste, og hvor stor vekt de enkelte momentene skal ha i vurderingen. Barnets eget syn skal bli tillagt behørig vekt i samsvar med alder og modenhet.

I vedtak om spesialundervisning som innebærer at hele eller deler av opplæringen skal gjennomføres på en alternativ opplæringsarena, vil det være en skjerpet plikt til å synliggjøre at skolen har gjort en grundig barnets beste-vurdering. Et opplæringstilbud utenfor den ordinære skolearenaen er et inngripende tiltak som blant annet kan ha konsekvenser for inkludering og retten til å tilhøre en klasse eller gruppe.²⁶ Det må derfor gjøres en vurdering av hvorfor dette er til elevens beste i selve vedtaket om spesialundervisning. Dersom det ikke er til barnets beste at han/hun mottar opplæringen et annet sted enn skolen, skal en slik arena ikke brukes.²⁷

²⁴ Rundskriv Udir-3-2010

²⁵ Jf. Barnekonvensjonen artikkel 3, grunnloven § 104 annet led og opplæringsloven § 5-4 annet og tredje ledd

²⁶ Jf. opplæringsloven § 8-2

²⁷ Jf. Rundskriv Udir-3-2010 Bruk av alternative opplæringsarenaer i grunnskolen

3.4.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

I kommunens retningslinje for bruk av alternativ opplæringsarena for elever med spesialundervisning fremkommer det at bruk av alternativ opplæringsarena skal være til barnets beste, med henvisning til Barnekonvensjonen art. 3 nr. 1.

I egenvurderingen svarte seks skoleledere ja på spørsmålet om vedtakene inneholder en konkret vurdering av om opplæringstilbudet på den alternative opplæringsarenaen er til barnets beste. Tre skoleledere viste til at barnets beste er ivarettatt i sakkyndig vurdering, mens fire svarte nei. Kommunen svarte at dette ikke skjer i alle tilfeller.

Det rettslige kravet under dette punktet er at skolen/kommunen selv skal ta stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialundervisning på en alternativ opplæringsarena. Det er ikke tilstrekkelig å vise til den sakkyndige vurderingen.

I de vedtakene vi har mottatt finner vi at ingen av vedtakene synliggjør skolens eller kommunens vurdering av om opplæring på den alternative opplæringsarenaen er til barnets beste.

På bakgrunn av elevdokumentasjonen og besvarelsene fra skolelederne og kommunen er det vår vurdering at kommunen ikke sørger for at vedtak om spesialundervisning på en alternativ opplæringsarena inneholder en vurdering av hva som er barnets beste.

Konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt. Fredrikstad kommune sørger ikke for at vedtak om spesialundervisning på en alternativ opplæringsarena inneholder en vurdering av hva som er barnets beste.

3.5 Rettslig krav – vedtaket skal inneholde informasjon om klagereregler og innsynsrett

Vedtak om spesialundervisning på alternativ opplæringsarena skal gi informasjon om klagerett, klagefrist, klageinstans, hvor klagen skal sendes og om retten til å se sakens dokumenter.²⁸

3.5.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

Vi har mottatt totalt tolv vedtak om spesialundervisning i dette tilsynet. Alle disse vedtakene inneholder informasjon om adgangen til å klage på vedtaket og fristen for å klage, og med tre unntak er det opplyst om hjemmelen for å klage i forvaltningsloven § 28. Alle vedtakene inneholder også informasjon om hvor klagen skal sendes og hvordan dette skal gjøres, og at saken vil oversendes til Statsforvalteren i Oslo og Viken dersom klagen ikke tas til følge.

²⁸ Jf. Forvaltningsloven § 27 tredje ledd

Vedtaket opplyser også om at saksbehandler i kommunen kan kontaktes dersom man trenger hjelp til å klage.

Ni av de tolv vedtakene inneholder informasjon om at det kan kreves innsyn i sakens dokumenter. Tre av vedtakene inneholder ikke informasjon om innsynsretten. I ett av disse tre vedtakene er det fattet et nytt midlertidig vedtak der dette er ivaretatt.

Vi vurderer at kommunen gjennom den dokumentasjonen vi har mottatt, har vist at vedtak om spesialundervisning inneholder informasjon om klagerett i tråd med de krav som stilles i forvaltningsloven. På bakgrunn av dokumentasjonen mener vi at det er sannsynliggjort at kommunens praksis er i tråd med lovkravet.

Når det gjelder informasjon om innsynsrett, ser vi at dette er ivaretatt i de aller fleste av vedtakene vi har mottatt, selv om det er noen unntak. Vi vurderer likevel at dokumentasjonen sannsynliggjør at kommunen har en praksis som er i tråd med regelverket. Unntakene tilsier imidlertid at kommunen i sin internkontroll må sikre at dette ivaretas i alle vedtak.

Konklusjon

Det rettslige kravet er oppfylt. Fredrikstad kommune sørger for at vedtaket om spesialundervisning inneholder informasjon om klageregler og innsynsrett.

4 Kommunens ansvar for at det er laget en avtale mellom kommunen/skolen og den alternative opplæringsarenaen

4.1 Rettslig krav: Det skal være inngått avtale om bistand til gjennomføring av spesialundervisning mellom kommunen/skolen og den alternative opplæringsarenaen

Dersom en elev skal få sin opplæring på en alternativ opplæringsarena må det foreligge en avtale om bistand til gjennomføring av spesialundervisning mellom kommunen eller skolen og den alternative opplæringsarenaen. Kommunen/skolen kan ikke fastsette i avtalen at den alternative opplæringsarenaen overtar ansvaret for opplæringen. Den alternative opplæringsarenaen bistår skolen i å gjennomføre den opplæringen som er fastsatt i enkeltvedtaket. I avtalen må forholdet mellom skolen og den alternative opplæringsarenaen avklares.

Avtalen mellom skolen og den alternative opplæringsarenaen bør inneholde følgende opplysninger:

- hvilke arbeidsoppgaver tiltaket skal bistå skolen med
- rammene for oppgavene tiltaket skal utføre, antall elever og varighet
- kontakten mellom skolen og tiltaket, herunder pliktene til de ansvarlige for den alternative opplæringsarenaen, skoleeier, rektor og lærer
- hvordan kravene til forsvarlig tilsyn med eleven skal ivaretas
- krav om politiattest fra de som er i kontakt med eleven

- aktivitetsplikt for å sikre at eleven har et trygt og godt skolemiljø etter opplæringsloven § 9 A-4 og 9 A-5
- plikt til å varsle barnevernet ved bekymring etter opplæringsloven § 15-3²⁹

Kravet om at det skal foreligge en avtale mellom skolen/kommunen og den alternative opplæringsarenaen er strengt. Dersom andre aktører enn skolen skal bistå i gjennomføringen av opplæringen, må det foreligge en avtale som på en klar og tydelig måte avklarer ansvarsforholdet mellom skolen og den alternative opplæringsarenaen. Dette gjelder også når den alternative opplæringsarenaen driftes av kommunen selv.

4.1.1 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

Ifølge kommunens retningslinje for bruk av alternativ opplæringsarena for elever med spesialundervisning skal det opprettes en samarbeidsavtale mellom skolen og den alternative opplæringsarenaen, og kommunen har laget en egen mal for slike avtaler. Vi vurderer at innholdet i denne malen omfatter alle punktene som er listet opp over.

Skolelederne som har besvart egenvurderingen i Forms har svart på spørsmål om det alltid foreligger en avtale om bistand til gjennomføring av spesialundervisning mellom kommunen/skolen og den alternative arenaen. Noen av skolelederne har svart ja på dette spørsmålet, noen har svart nei og noen er usikre. Kommunen svarer at dette ikke skjer i alle tilfeller.

I kommunens redegjørelse beskrives to alternative opplæringsarenaer som kommunen har et fast samarbeid med. Dette er Hjørgunn gård og Kjøkøya. I det følgende vurderer vi hver av disse.

Hjørgunn gård

Vi har mottatt kopi av kommunens avtale med Hjørgunn gård. Det fremgår av avtalen at Hjørgunn gård er eid av Norske Kvinners sanitetsforening Viken-Øst. Kommunen har sendt oss et dokument med tittelen «Hjørgunn Skolegård – et tilrettelagt tilbud for barn med ekstra ballast», som fremstår som en avtale mellom kommunen og Hjørgunn gård. Vi har i tillegg mottatt kopi av e-post som kommunen beskriver som «bekreftelse på avtale skolegård 2018», samt inntakskriterier for Hjørgunn skolegård. Kommunen skriver ellers at den formelle avtalen med Hjørgunn gård strekker seg tilbake til 2015, og at den bør revideres slik at den stemmer overens med dagens praksis og priser.

Vi har videre mottatt kopi av e-post fra kommunen til alle rektorene på barnetrinnet 20.04.2023 hvor det fremgår at «Det er ikke behov for at hver enkelt skole oppretter samarbeidsavtale etter kommunens rutiner, siden vi har en kommunal avtale med Hjørgunn skolegård».

Vi har sett på avtalen med Hjørgunn gård og de øvrige nevnte dokumentene knyttet til avtalen med Hjørgunn gård i lys av punktene under punkt 2.2.

²⁹ Rundskriv Udir-3-2010

Når det gjelder hvilke arbeidsoppgaver tiltaket skal bistå skolen med, fremgår det av avtalen at det er skolen som har det pedagogiske ansvaret og at Hjørgunn skolegård tilrettelegger for praktisk gjennomføring. Videre kommer det frem at Hjørgunn gård står ansvarlig for å lage en arbeidsplan, og at Hjørgunn alltid stiller med minst en ansatt som har fullt ansvar for gjennomføring av dagens program og oppgaver. Det fremgår videre av avtalen hva tilbudet består i, og hvilke aktiviteter og oppgaver som er aktuelle for elevene å delta i. Avtalen omfatter også fem generelle «kompetansemål». I kommunens inntakskriterier for Hjørgunn skolegård står det at målene skal ses i sammenheng med elevenes sakkyndige vurdering, vedtak om spesialundervisning og IOP, og at «det skal være en sammenheng mellom tilbudet på Hjørgunn gård og elevens IOP».

Avtalen har informasjon om antall elever og rammer for varighet.

Avtalen omtaler også kontakten mellom skolen og tiltaket og en overordnet rollefordeling mellom kommunen, skolen og Hjørgunn gård: «Hjørgunn Skolegård er et pedagogisk opplegg hvor Fredrikstad kommune vil inneha rektor-rollen og skolen som institusjon har det pedagogiske ansvaret. Hjørgunn Gård & Behandlingssenter tilrettelegger for praktisk gjennomføring med personell, dyr, arbeidsplan og alt nødvendig utstyr».

Vi forstår det slik at Hjørgunn gård har et ansvar for å tilrettelegge for deltakelse i aktiviteter knyttet til gårdsarbeid, men vi vurderer at det er litt uklart hvordan ansvaret for gjennomføring av elevens opplæring, slik denne er definert i elevens vedtak, sakkyndige vurdering og IOP, ivaretas i fordelingen av oppgaver og ansvar mellom skolen og Hjørgunn Gård.

Det står videre i avtalen at skolene forutsettes å sende med kvalifisert personell som er til stede under hele besøket, og vi vurderer ut fra dette at avtalen inneholder opplysninger om hvordan kravene til forsvarlig tilsyn med eleven skal ivaretas.

Vi finner ikke at avtalen omfatter krav om politiattest fra de som er i kontakt med eleven, aktivitetsplikt for å sikre at eleven har et trygt og godt skolemiljø, eller plikten til å varsle barnevernet ved bekymring.

Samlet sett vurderer vi at avtalen med Hjørgunn gård ikke i tilstrekkelig grad avklarer forholdet mellom skolen og den alternative opplæringsarenaen.

Kjøkøya

Når det gjelder «Kjøkøya» er dette beskrevet som en «kommuneintern» alternativ opplæringsarena. Det fremgår at dette er en del av den kommunale virksomheten Fredrikstad psykologisk pedagogisk senter (PPS), i etat for tjenester til barn og familier. Kommunen har i sin redegjørelse beskrevet rutiner ved plasseringer på Kjøkøya, og kommunen skriver også at «rutiner og praksis knyttet til den alternative opplæringsarenaen nå er under revidering og justering». Vi har ikke mottatt avtale mellom kommunen og Kjøkøya, og det er heller ikke beskrevet i redegjørelsen at det finnes en slik avtale om bistand fra Kjøkøya som avklarer ansvarsforholdet mellom kommunen som skoleeier og Kjøkøya som alternativ opplæringsarena.

Vi legger derfor til grunn at det ikke finnes en avtale mellom kommunen som skoleeier og Kjøkøya som alternativ opplæringsarena.

Andre opplæringsarenaer

For andre alternative opplæringsarenaer enn Kjøkøya og Hjørgunn skolegård, har kommunen utarbeidet egne rutiner for bruk av andre alternative opplæringsarenaer. Kommunen skriver imidlertid at de gjennom dette tilsynet har avdekket at disse ikke alltid brukes av skolene.

Vi ser at noen av elevene får opplæring på andre alternative opplæringsarenaer enn Hjørgunn gård og Kjøkøya. Vi har ikke mottatt dokumentasjon på at det foreligger en avtale om bistand til gjennomføring av spesialundervisning for disse elevene og som oppfyller punktene under punkt 2.2.

I kommunens retningslinjer for bruk av alternativ opplæringsarena i spesialundervisning er mal for avtale om bistand for opplæring på alternativ opplæringsarena vedlagt. Vi vurderer at malen for avtale om bistand i utgangspunktet er i tråd med rettslige krav, men kan ikke se at denne malen representerer praksis i Fredrikstad kommune per i dag.

Etter en samlet vurdering av den dokumentasjonen vi har mottatt, kan vi ikke se at kommunen har avtaler som i tilstrekkelig grad oppfyller de kravene som stilles til avtaler mellom kommunen og den alternative opplæringsarenaen, og at det i flere tilfeller ikke foreligger noen avtale i det hele tatt.

Med utgangspunkt i dagens praksis og mottatt dokumentasjon legger vi derfor til grunn at Fredrikstad kommune ikke oppfyller kravet om at det må foreligge en avtale om bistand til gjennomføring av spesialundervisning mellom kommunen og den alternative opplæringsarenaen når elever får opplæring på en alternativ opplæringsarena.

Konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt. Fredrikstad kommune sørger ikke for at det er inngått avtale om bistand til gjennomføring av spesialundervisning mellom kommunen/skolen og tilbyderer av tiltaket.

5 Pålegg om retting

Statsforvalteren har konkludert med at kommunen ikke overholder regelverket på alle områder. Vi pålegger kommunen å rette opp følgende:³⁰

1. Kommunen må sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurderinger som tar stilling til hvilken opplæring som vil gi et forsvarlig opplæringstilbud.³¹

Kommunen må i den forbindelse se til at

- a) PPT tar stilling til om opplæringen som eleven skal ha på alternative opplæringsarena er nødvendig og om den er til barnets beste
- b) PPT gir tilrådning om innholdet i opplæringen ved bruk av alternativ opplæringsarena
- c) PPT gir tilrådning om organiseringen av opplæringen ved alternativ opplæringsarena
- d) PPT gir tilrådning om omfanget av opplæringen ved alternativ opplæringsarena
- e) PPT gir tilrådning om kompetansen til den som gjennomfører opplæringen ved alternativ opplæringsarena

2. Kommunen må sørge for at elever som mottar opplæring på en alternativ opplæringsarena har et enkeltvedtak om spesialundervisning, og at bruken av alternativ opplæringsarena er hjemlet i vedtaket.³²

Kommunen må i den forbindelse se til at

- a) Kommunen fatter enkeltvedtak om spesialundervisning som fastsetter opplæring på en alternativ opplæringsarena
- b) det innhentes samtykke før det fattes vedtak om spesialundervisning, inkludert spesialundervisning på den alternative opplæringsarenaen
- c) vedtak om spesialundervisning ivaretar kravene til begrunnelse og beskrivelse av opplæringstilbudet på alternativ opplæringsarena, herunder sørge for at de inneholder opplysninger om:
 - innholdet i opplæringen på den alternative opplæringsarenaen
 - organiseringen av opplæringen på den alternative opplæringsarenaen
 - omfanget av spesialundervisning på den alternative opplæringsarenaen
 - kompetansen til den som gjennomfører opplæringen på den alternative opplæringsarenaen
 - hvorfor opplæring på en alternativ arena er forsvarlig og nødvendig for eleven
 - om den alternative arenaen er egnet til at eleven kan nå opplæringsmålene sine
 - forholdet mellom opplæringen på den alternative opplæringsarenaen og den ordinære opplæringen/spesialundervisningen på skolen
- d) kommunen/skolen vurderer hva som er til elevens beste når den fatter vedtak om spesialundervisning og at vurderingen kommer frem av vedtaket

³⁰ Jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd og kommuneloven § 30-4

³¹ Jf. opplæringsloven § 5-3

³² Jf. opplæringsloven jf § 5-1

3. Kommunen må sørge for at det foreligger en avtale om bistand til gjennomføring av spesialundervisning mellom kommunen (skolen) og tilbyder av den alternative opplæringsarenaen.³³

Kommunen må i den forbindelse se til at

- a) Det foreligger avtale om bistand til gjennomføring av spesialundervisning med alle de alternative opplæringsarenaene som kommunen benytter
- b) at forholdet mellom skolen og den alternative opplæringsarenaen er beskrevet i avtaler om bistand til gjennomføring av spesialundervisning

6 Oppfølging av påleggene

Kommunen skal umiddelbart iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket. Kommunen skal redegjøre for hvilke tiltak de har iverksatt og erklære at retting er gjennomført.

Frist for retting er 01.11.2024. Vi avslutter tilsynet når kommunen har sannsynliggjort at regelverksbruddene er rettet.

7 Kommunen har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak, og kommunen kan klage på vedtaket.³⁴

Hvis kommunen klager, må det gjøres innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til kommunen.³⁵ Kommunen sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med kommunen, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

Kommunen kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet.³⁶

Kommunen er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter.³⁷

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Oslo, 20.06.2024

Anne Eie
seniorrådgiver
tilsynsleder

Morten Strand
seniorrådgiver

Kristin Sæbø Ekman
seniorrådgiver

³³ Jf. opplæringsloven § 13-1 og Rundskriv Udir-3 2010

³⁴ Jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b

³⁵ Jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29

³⁶ Jf. forvaltningsloven § 42

³⁷ Jf. forvaltningsloven § 18

Dokumenter

Følgende dokumenter ble benyttet under utføringen av tilsynet:

- Redegjørelse fra kommunen
- Kommunens retningslinjer for bruk av alternativ opplæringsarena i spesialundervisning
- Besvarelse av egenvurderingsskjema i Forms fra en representant fra kommunen, en representant fra PPT og 13 rektorer
- Elevdokumentasjon for totalt 14 elever
- Dokumentasjon på avtaler med alternative opplæringsarenaer

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325, 1502 Moss | sfovpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/ov